

Досенко А. К.,

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
завідувач кафедри журналістики*

*Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

КОМУНІКАТИВІСТИКА В ІНТЕРНЕТІ – ГРАНІ БЕЗПЕКИ

Комунікативістика як наукова галузь, що межує із соціологією. Психологією та журналістикознавством почала активно розвиватися відносно недавно, а відтак лишається відкритою галуззю для досліджень. Масові комунікації та інтернет-журналістика поєдналися в певних аспектах, що призвело до виникнення нової специфічної діяльності – комунікативістика. На думку авторки, це склалось як процес історичний: з виникненням інтернету утворилась нова ніша для спілкування, почали розвиватися блоги, комунікаційні платформи, соціальні мережі, що призвело до нового формату інформаційного обміну не тільки серед медіа та їхніх користувачів, але й в системі «користувач-користувач». Виникають принципово нові моделі спілкування ще й через активний розвиток прикладних соціально-комунікаційних технологій.

Інакше починають діяти маніпулятивні технології роботи з масовою аудиторією, змінюється не жанр, а формат інформаційного повідомлення. Гіпертекст сприяє розвитку інформаційного обміну швидше, глибше, візуалізуючи написане [3]. Реформації зазнає система маніпулювання свідомістю. На думку Ю.Дмитрова «Система маніпулювання свідомістю і технології її здійснення були належним чином сформульовані, оформлені й апробовані в XIX та XX ст. Таким чином, XIX ст. стало своєрідною предтечею XXI ст. в плані маніпулювання свідомістю. А в XXI ст., у зв'язку з розвитком НТП, стало можливо настільки масове, глобальне маніпулювання свідомістю, що практично будь-яка людина стала об'єктом маніпулювання» [2]. Із зазначеного випливає, що інформаційно-комунікаційні технології призвели не тільки до технологічних реформ, але й до механізмів інформування та спілкування: читач стає автором, безпосереднім учасником процесу інформаційного створення. Комунікативістика сприяла обміну ролями, поглибленням ролі, але виникли і проблеми: не усі автори контенту ставляться до нього свідомо. Нівелювання базових журналістських принципів створення контенту призвели до збільшення неякісного матеріалу, джинси, замовницьких «чорнушних» матеріалів націлених на створення дисбалансу в середині суспільства. Це надзвичайно

відчутно саме на теренах українського інтернет-середовища, адже уже більше 20 років Україна вимушена протистояти росії з огляду на веденні інформаційної війни. Дотримання інформаційної гігієни, етичних параметрів, грамотності подачі інформаційного ресурсу може досягти тільки журналіст-професіонал. Не кожен блогер, маючи навіть мільйонну аудиторію, може стати лідером думки, лідером мас. Контент блогів чи комунікаційних платформ здатен генерувати думки мас, синтезувати поведінкові елементи свідомо здорової нації. Наразі, Україна дуже потребує генерації якісного контенту через повномасштабне вторгнення країни-агресора.

Через вище перераховані позиції українським науковим колам варто більше уваги приділити розвитку системи комунікації ХХІ століття, зокрема звернувши увагу, що комунікативістика уже позиціонується журналістикознавцями як загроза для традиційної журналістики. Зокрема такої думки дотримується відомий український науковець, професор Василь Лизанчук.

Бацевич С. у своєму підручнику «Основи комунікативної лінгвістики» розглядає комунікацію як чинник функціонування суспільства. Автор зазначає наступне: «Комунікація – важливий чинник існування суспільства загалом. Рух інформації забезпечує утворення, функціонування і нормальний розвиток будь-якого суспільства. Тому питання організування процесів спілкування, комунікативних процесів є надзвичайно важливим для будь-якої держави, яка бажає себе бачити серед передових суспільств» [Бацевич]. Отже, наша країна, яка має незалежність лише з 1991 року, у часи війни як ніколи, зацікавлена у динамічному розвитку якісної комунікативістики, адже саме вона буде генерувати процеси спілкування в середині соціуму. Комунікативістика має існувати в органічній єдності із журналістикою, що має бути націлена на розвиток національної інфраструктури держави, на удосконалення існуючих медіа. На думку Бацевича Є. «Правильна організація інформаційнокомунікативних потоків неможлива без з'ясування природи процесів комунікації, вивчення їх закономірностей, складників, побудови їх моделей тощо. Саме на це скерована одна з найважливіших галузей сучасного гуманітарного знання – теорія комунікації (комунікативістика)» [1, с. 57].

Це питання є дуже не легким у плані трактування та вивчення, адже тут проявляється величезна зона дифузності, а саме: мовними, історичними, культурними, міжнародними тощо. Таким чином, ми можемо констатувати той факт, що комунікативістика має місце в усіх сферах життя соціуму, проявляється в усіх категоріях.

Отже, на думку сучасних науковців (зокрема Бацевича Є) «Комунікативістика (англ. *communicology, communication science* – наука про комунікацію) – наука, яка вивчає системи засобів і гуманітарних функцій масових інформаційних зв'язків, що здійснюються на різних

етапах цивілізації за допомогою різних мов, а також вербальних і невербальних засобів» [1, с. 80].

Як сфера діяльності галузі прикладних соціально-комунікаційних технологій зазначена наука виникла зі стрімким розвитком технічних можливостей та зміною ролей в інформаційно-комунікаційних процесах.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія, 2004. 342 с.

2. Димитров В. Ю. Комунікативістика в системі суспільних відносин URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/47225795.pdf>

3. Митко А. Досвід сучасної американської комунікативістики для України в сфері дослідження інформаційної демократії. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/13036/1/%d0%9c%d0%b8%d1%82%d0%ba%d0%be_%d0%90.pdf

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-444-6-57>

Дрижакова Д. Ю.,

*аспірантка кафедри кримінально-правової політики
та кримінального права*

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

ЗАХИСТ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ, МЕРЕЖ І ДАНИХ ВІД БУДЬ-ЯКИХ ФОРМ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КІБЕРПРОСТОРИ

Світ, що стрімко розвивається, де технології є невід'ємною частиною повсякденного життя, стикається з новим видом злочинності – кіберзлочинністю. Комп'ютерні технології, з одного боку, значно спрощують наше життя, а з іншого – створюють нові можливості для вчинення злочинів.

Захист комп'ютерних систем, мереж і даних від кіберзлочинності є одним з найактуальніших питань сучасності. З розвитком технологій зростає і кількість загроз, з якими стикаються як окремі користувачі, так і великі корпорації.

У Законі України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 р. законодавець визначає *кіберпростір як «середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для*